

MARCIN WITKOWSKI

„NIESKOŃCZENIE NIEPODLEGŁA”

W roku jubileuszu 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości Muzeum Miejskie w Wadowicach włączyło się w realizowany przez Fundację Ośrodek Karta program „Nieskończenie Niepodległa”. Pracownicy Karty opracowali na każdy tydzień 2018 r. tematy przedstawiające chronologicznie kolejne etapy drogi Polski od odzyskania wolności – od roku 1918 do współczesności.

W ramach współpracy z Fundacją na stronie internetowej wydawanego przez Wadowickie Centrum Kultury rocznika naukowego „Wadoviana. Przegląd historyczno-kultrualny” (wadoviana.eu) przez cały rok ukazywały się artykuły, traktujące o najbardziej przełomowych momentach w dziejach Rzeczypospolitej na przestrzeni ostatnich 100 lat. Podróż przez historię ostatnich dziesięciu dekad rozpoczyna „13 Punkt” programu pokojowego Woodrowa Wilsona, zapowiadający „stworzenie niezawisłego państwa polskiego”, a kończą obchody Roku Jubileuszu 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości. Wszystkie teksty opierają się na relacjach świadków i uczestników wydarzeń (fragmenty pamiętników, artykułów prasowych i wywiadów, wystąpień parlamentarnych) oraz licznych, nierzadko pierwszy raz publikowanych, zdjęciach z archiwów polskich i zagranicznych.

Kolejną odsłoną współpracy z Ośrodkiem Karta była prezentowana w Muzeum Miejskim od 24 października do 7 listopada wystawa pt. „Rok 1918. Odzyskanie niepodległości”. Autorzy ekspozycji przedstawili chronologicznie najważniejsze momenty procesów rozgrywających się na ziemiach polskich w ostatnim roku Wielkiej Wojny wraz z ich kluczowym wydarzeniem – odzyskaniem niepodległości jesienią 1918 r. Narracja zbudowana była w oparciu o najciekawsze zdjęcia historyczne i elementy graficzne, krótki komentarz merytoryczny, nakreślający kontekst wydarzeń oraz tekst źródłowy, będący osobistym komentarzem świadków. Kuratorem wystawy, którą w 2018 r. obok Wadowic zaprezentowano jeszcze w 13 innych miejscowościach w kraju, był Adam Safaryjski, kulturoznawca i redaktor kwartalnika „Karta”¹.

W wernisażu, który odbył się 24 października, wzięły udział Ewa Pietraszek i Małgorzata Sopyło z zespołu „Nieskończenie Niepodległa”. Spotkanie było okazją do rozmowy na temat archiwistyki społecznej i zachętą, by środowiska lokalne dzia-

---

¹ Adam Safaryjski był również kuratorem wystawy „From Poland with love”, przedstawiającą historię wdzięczności Polaków za pomoc Stanów Zjednoczonych w odzyskaniu przez Polskę niepodległości w 1918 r.

Warszawa, listopad 1918. Tymczasowy Naczelnik Państwa Józef Piłsudski (pośrodku) w otoczeniu żołnierzy Legii Akademickiej. Fot. Narodowe Archiwum Cyfrowe.
Ilustracja artykułu pt. „Listopad”.

łały na rzecz zachowania dziedzictwa regionu. Zaprezentowany został także portal „Nieskończenie Niepodległa – Ludzie”, który zawiera obecnie ok. 250 tysięcy nazwisk obywateli i obywateli II Rzeczypospolitej, którzy w 1926 r. złożyli swój podpis pod Deklaracją Podziwu i Przyjaźni dla Stanów Zjednoczonych. Dokument ten jest największym, liczącym blisko 5,5 miliona nazwisk, imiennym spisem społeczeństwa przedwojennej Polski.